

CircPro
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Eestis läbiviidavate ringmajanduse ja ringhangete projektide ülevaade

Evelin Piirsalu

Ringmajanduse ja ringdisaini võimekuse suurendamine Eesti ettevõtetes

EKJA ja SEI Tallinna koostöös ning KIKi rahastatud projekt kestab september 2018 - märts 2020.

Projekti **eesmärk** on tõsta ettevõtete teadlikkust ringmajandusest ja ringdisainist

Tegevused:

- Ringmajanduse koolitusmaterjalide koostamine.
- Märtsis 2019 toimusid Tartus ja Tallinnas kaks grupikoolitust ringmajanduse ja ringdisaini teemadel.
- kaheksas ettevõttes viidi läbi ringdisaini auditid.
- Lõpuseminar

EESTI
KESKKONNAJUHTIMISE
ASSOTSIATSIOON

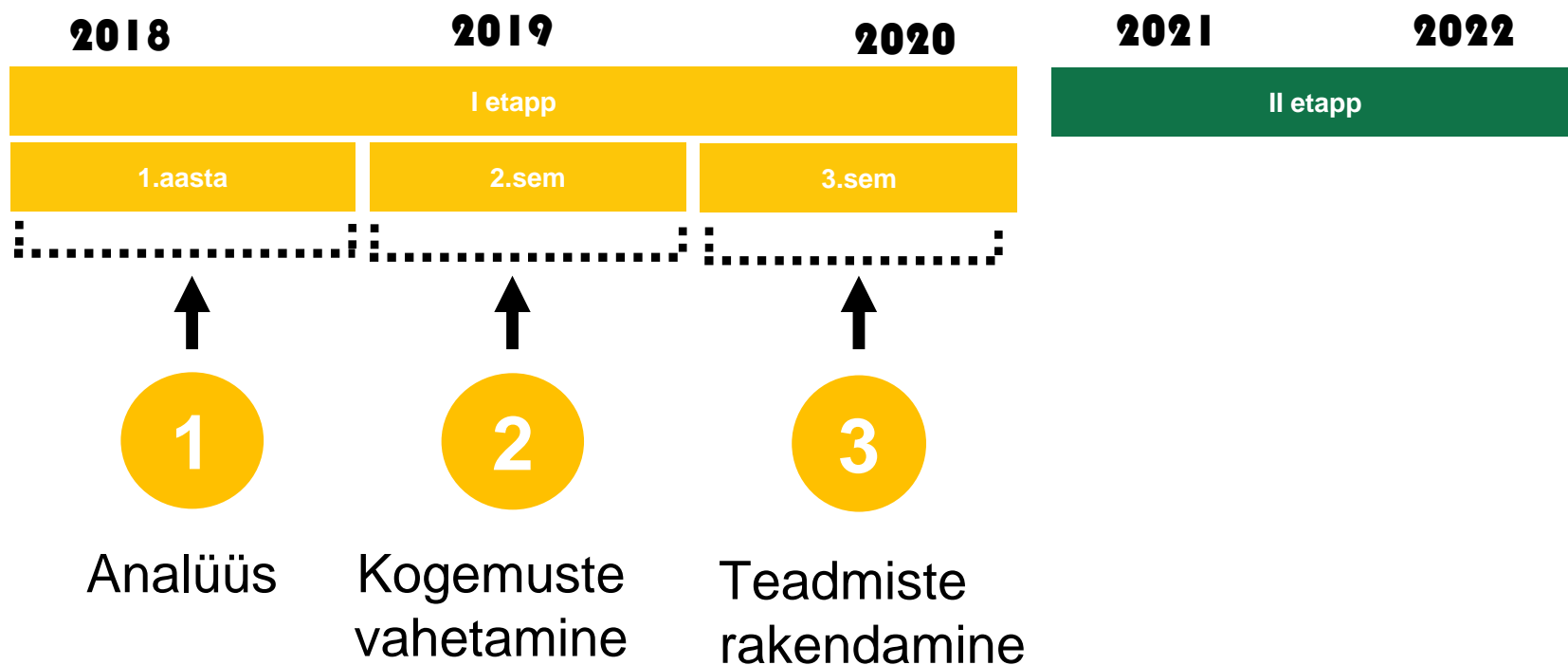
Sarnane projekt ka koostöös Lääne-Harju vallaga

Nutikad ringhanked CircPro

CircPro eesmärk on toetada üleminekut ringmajandusele ning edendada ringmajandust toetavate otsuste tegemist läbi ringhangete laiemal rakendamisel.

CircPro projektiga toetatakse avalikku sektorit läbi võimaluse jagada, vahetada ja saada praktilisi rahvusvahelisi kogemusi ringhangete toetamiseks ja läbiviimiseks Eestis.

Ajakava

Tegevused I etapil

TEADMISTE KOGUMINE JA JAGAMINE

1

Poliitikameetmete ja ringhangete näidete kogumine ja analüüs.

Poliitilise raamistiku analüüs

Ringhangete näidete kogumine ja analüüs

2

Kogemuste vahetamine

5 huvigruppide seminari Eestis

5 rahvusvahelist temaatilist seminari

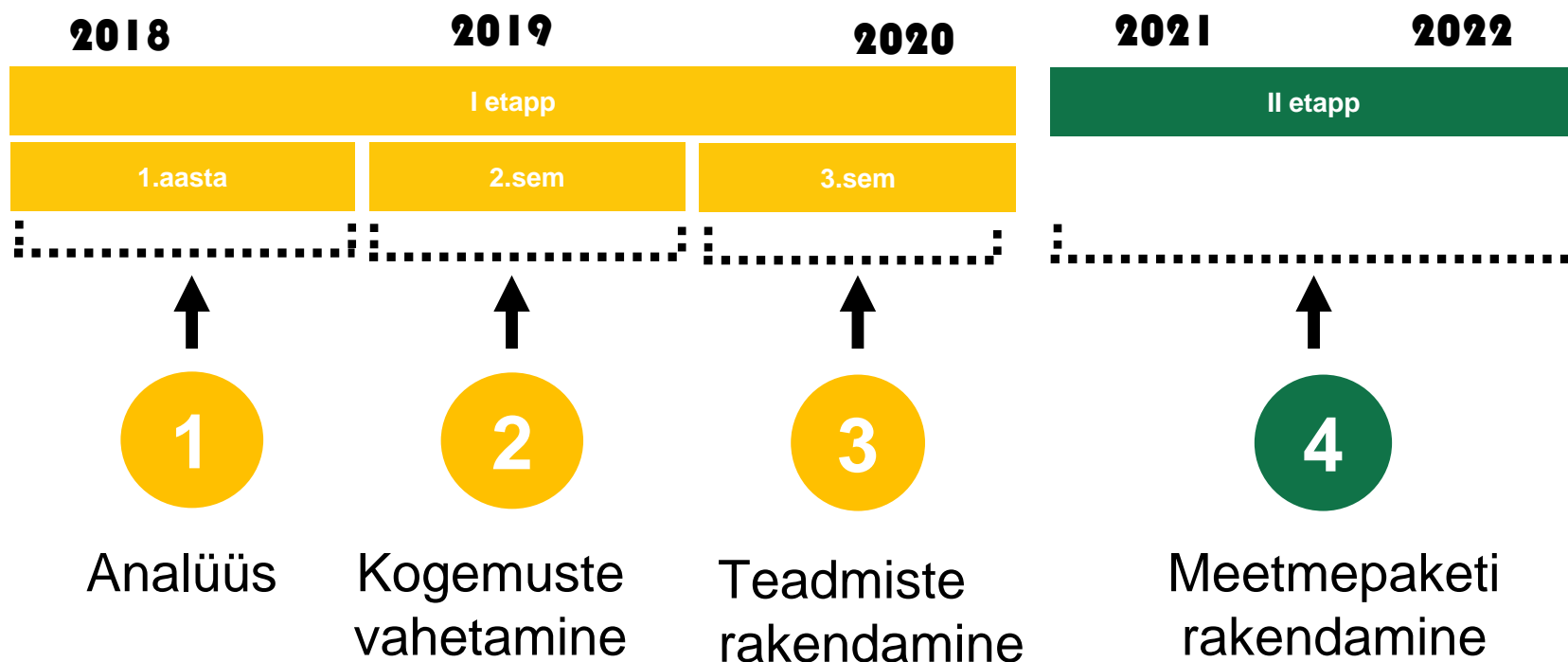
3

Teadmiste rakendamine

Meetmed ringhangete soodustamiseks

Juhised ringhangete läbiviimiseks

Ajakava

CircPro kogemuste kokkuvõte

- Peamine rõhk keskkonnahoidlikel või jätkusuutlikel hangetel
- Ringmajanduse ja KHRH strateegia oluline
- Ringhangete näited pigem olemasolevate toodete hankimisest, vähem näiteid teenuste ja süsteemi tasandilt
- Ringhangete temaatika on veel paljudes riikides lapsekingades.

Keskkonnahoidlike riigihangete uuring

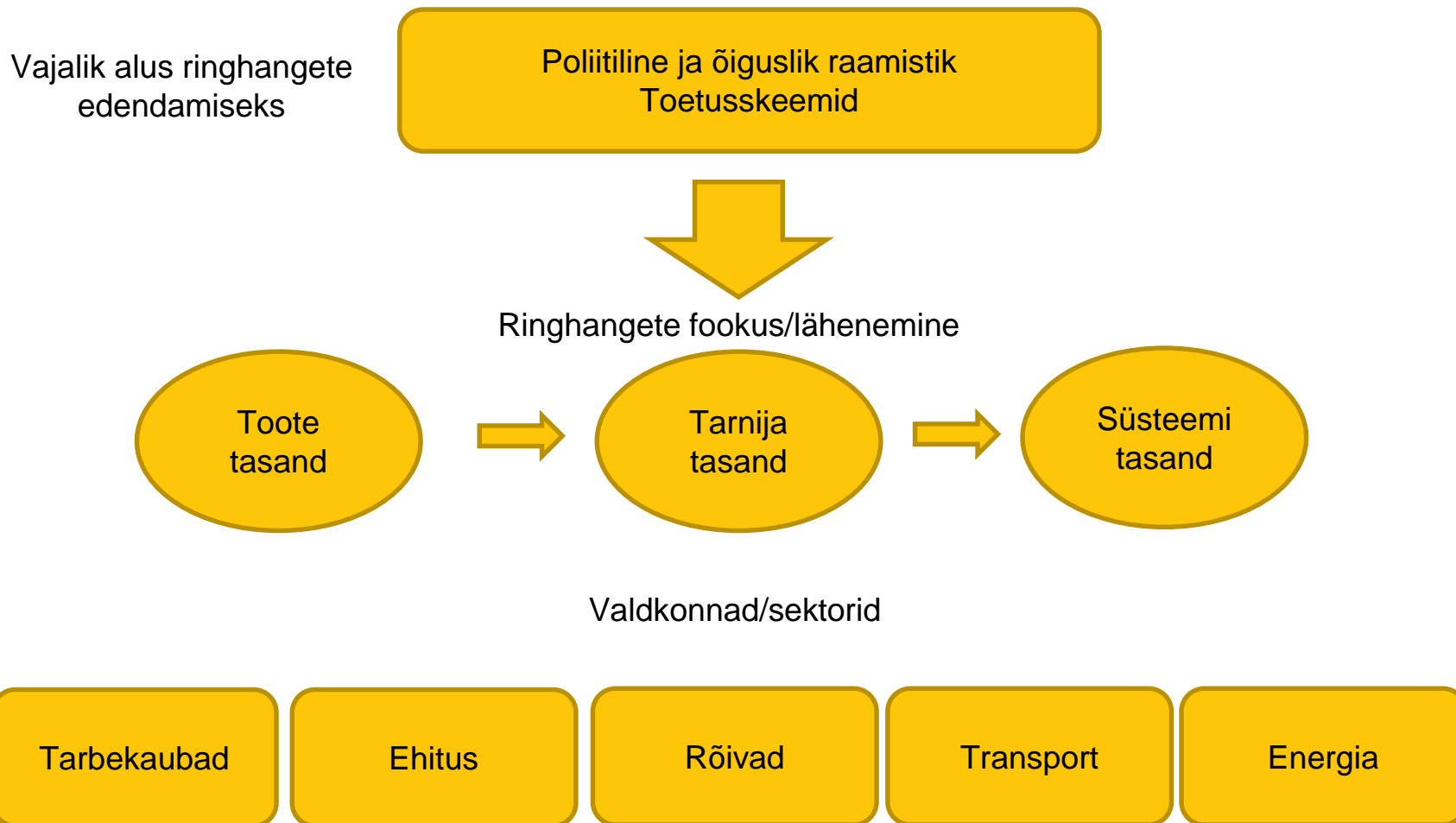
Tellija Keskkonnaministeerium

- Turuanalüüs – tootegruppide analüüs
- Eesti KHRH süsteemi analüüs – kitsaskohad ja takistused, sh õiguslik analüüs
- ELI liikmesriikide süsteemide analüüs

Kokkuvõte

- Poliitiline tahe
- Avaliku sektori valmisolek
- Erasektori valmisolek pakkuda vastavaid tooteid
- Avalikkuse surve ja ühiskonna laiem keskkonnateadlikkus

Ringhangete rakendamise näited

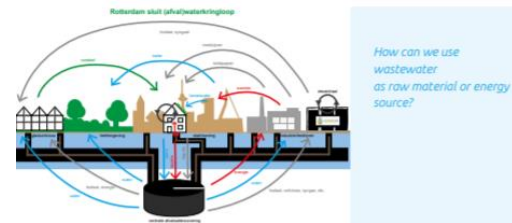

Näited – poliitiline ja õiguslik raamistik

- Mitmed riigid on püstitanud konkreetset eesmärgid keskkonnahoidlike riigihangete osas (osakaal % koguhangetest)
- Valdav osa liikmesriikidest on vastu võtnud ringmajanduse strateegia, mis üldjuhul määratleb ka ringhangete edendamise suunad ja meetmed
- Mitmetes riikides on ka avaliku sektori asutused ja omavalitsused koostanud ringhangete strateegiaid ja teekaarte

Circular road map Municipality of Rotterdam

The Municipality of Rotterdam has developed a road map to enable it to become the European centre of the circular economy by 2030. The road map offers companies and organisations a practical helping hand to enable the most efficient handling of raw materials.

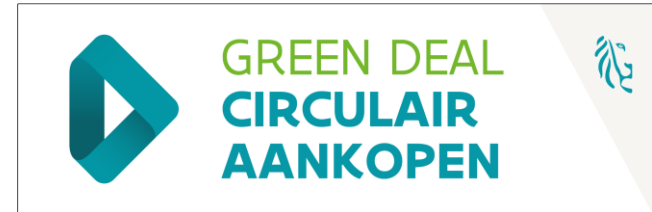
Project description
With over 400,000 residents and the most important port in Europe, Rotterdam is extremely dependent on the import of raw materials. The municipality has developed a road map in order to handle this carefully and make the shift from a linear to a circular low-CO2 economy. This 'Circular Economy Rotterdam Road Map' includes the ambition that Rotterdam will be the European centre of the circular economy by 2030. The road map offers companies and organisations a practical helping hand to enable the most efficient handling of raw materials.

Approach
The road map comprises two phases. Phase 1 focuses on 'learning by doing' (2016-2019). An example of this is the separation of waste. The municipality is expanding this to the recycling of all household waste. Another example is the Rotterdam Cooperation in the Wastewater Chain (Rosa project), which aims to use wastewater as raw material or energy source. Raw materials from the sewer system are used for example in the Marve-Vierhavens as trial for all kinds of innovations, including circular economy innovations. Phase 2 (until 2030) focuses on embedding the circular economy principles in Rotterdam's municipality, companies, knowledge centres and households.

Näited – toetuskeemid

Green Deal

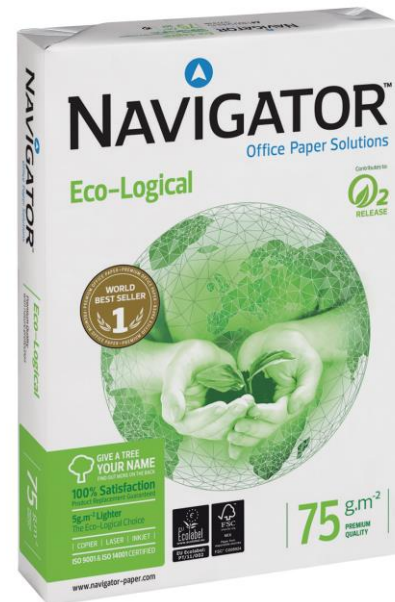
- Piirkondlik koostöövõrgustik ringhangete edendamiseks ja läbiviimiseks
- Näidishanked, kokkulepped, koolitused, nõustamised, juhendmaterjalid
- <https://circulareconomy.europa.eu/platform/en/commitments/green-deal-circular-procurement>

Näited – toote tasand

Kontoripaberi hange

- Tüüpiline kõige lihtsam ringhanke näide
- Hanke kriteerium: kontoripaber on valmistatud vähemalt 75% ringlussevõetud paberist regenereeritud kiust

Näited – toote tasand

Kasutatud telliste korduskasutamine
koolihoonete renoveerimisel,
Kopenhaagen

- Hanke kriteerium: Välisseinte ehitusel korduskasutada kasutatud telliseid.

Näited – uued tooted

Politsei ja Piirivalveameti vanadest vormidest uute toodete kujundamine

- PPA tellimus, teostaja Eesti Kunstiakadeemia

Näited – uued ja innovaatilised tooted

Ökomärgisega lasteaed, Hyvinkää,
Soome

- Ökomärgis Põhjamaade Luik
- Eriline fookus energiatõhususel ja kemikaalide (ohtlike ainete) vabade materjalide kasutamisel.
- http://www.procuraplus.org/fileadmin/user_upload/Procura__case_studies/Procuraplus_case_study_Hyvink%C3%A4%C3%A4.pdf

Näited – uued ja innovaatilised tooted ja teenused

Hollandi valitsuse mööbli ühishange

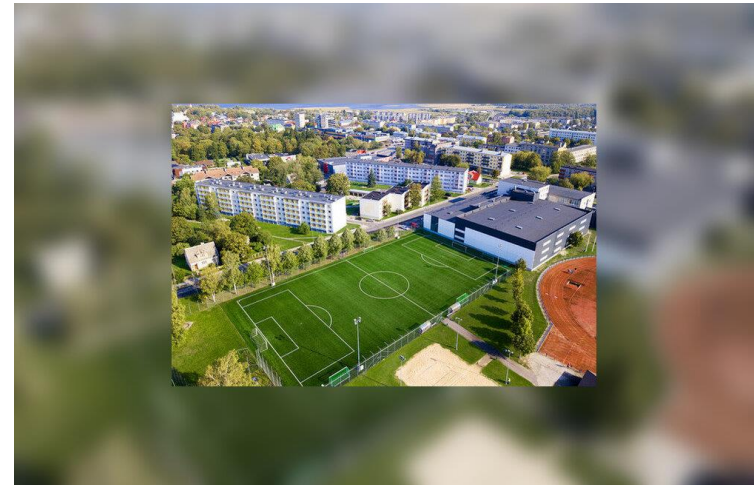
- Mööbli kasutusea pikendamine
- Korduskasutada olemasolevat mööblit ja nende osi
- Kasutada materjale, mis on ringluses
- <https://www.pianoo.nl/sites/default/files/documents/documents/reportcircularcategoryenoktober2016.pdf>

Näited – toote asemel teenus

Haapsalu staadioni kunstmuruväljaku kasutusrent

- Eesmärk hankida kunstmuru koos paigaldusega kasutusrendi tingimustes
- Väljaku uuendamise hanke võitis 2017. aastal Keskkonnasõbralikuks Ettevõtteks kuulutatud Advanced Sports Installations Europe, kes eemaldas 5265-ruutmeetrise väljakult vana kunstmuru ja paigaldas seejärel uue katte
- Lepinguklausel: hankelepingu lõppemisel on pakkujal kohustus kunstmurukate eemaldada ja käidelda mujal taaspaigaldamise või ümbertöötlemise (ringlussevõtu) teel

Näited – toote asemel teenus

Hollandi keskkonnaministeeriumi ametnike vormirõivaste liisimine

- Eesmärk hankida ringsetest materjalidest (ringlusse võetud tekstiilist) rõivad ametnikele
- Vormirõivad liisiti – nõuded: sobivus ja kvaliteet, tagada kasutatud rõivaste ringlussevõtt ja uute vormirõivaste tootmine
- <http://www.rebus.eu.com/wp-content/uploads/2017/05/REBus-Case-Study-RWS-Workwear.pdf>

Näited – uued ärimudelid ja koostöövormid

Energiatootmise koostööskeemid (renewable energy cooperative partnerships)

- Laialt levinud Põhjamaades (omavalitsuse initsiatiivil loodud koostööpõhised mudelid)
- Soojatootmine koostöös kohalike põllupidajatega
- Ühised päikesepaneelide ostmised ja energiatootmine

Näiteid ringhangetest

Circular Public Procurement in the Nordic Countries

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1092366/FULLTEXT01.pdf>

CircularPP projekti taustaruanne

<http://circularpp.eu/wp-content/uploads/2019/06/Summary-Report-WP-2.1-State-of-the-art-of-Circular-Procurement-Policy.pdf>

Kokkuvõte

- Poliitiline tahe
- Avaliku sektori valmisolek vastavaid hankeid korraldada
- Erasektori valmisolek pakkuda vastavaid tooteid
- Avalikkuse surve ja ühiskonna keskkonnateadlikkus

CircPro

Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

EESTI
KESKKONNAJUHTIMISE
ASSOTSIATSIION

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Täna!

Kontakt:
Evelin.Piirsalu@sei.org

